הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שמט שנ

(יח) * [ו]וַאֲפִלּוּ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, (יט) * וַאֲפִלּוּ בְּכַרְמְלִית:

שנ דִּין הַמּוֹצִיא רִאשׁוֹ וְרֻבּוֹ מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א [א]עוֹמֵד אָדָם בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וּמוֹצִיא יָדוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים וּמְטַלְטֵל שָׁם חֲפָצִים (א) [ב]שֶׁאֵינָם צְרִיכִים לוֹ בְּמָקוֹם שֶׁהוּא עוֹמֵד, שֶׁנּוֹטְלָן מִכָּאן וּמַנִּיחָן כָּאן, [ג]וּבִלְבַד (ב) שֶׁלֹּא (ג) יַעֲבִירֵם אַרְבַּע אַמּוֹת, וְלֹא חֶצְיָנַיִן שֶׁמָּא יִבְיאֵם אֵלָיו, כֵּיוָן שֶׁאֵינָם צְרִיכִים לוֹ בַּמָּקוֹם שֶׁהוּא עוֹמֵד שָׁם. הִלְכָךְ מֻתָּר לַעֲמֹד בִּרְשׁוּת הָרַבִּים (ג) לִטֹּל מִבִּרְשׁוּת הַיָּחִיד (ד) וְלִפְתֹּחַ שָׁם, (ה) וְכֵן מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים. [ד]אֲבָל לֹא יַעֲמֹד בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְיוֹצִיא רֹאשׁוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְיִשְׁתֶּה שָׁם, אוֹ אִיפְכָּא, אֶלָּא אִם כֵּן יַכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ לַמָּקוֹם שֶׁהוּא שׁוֹתֶה, דְּכֵיוָן (ו) שֶׁהוּא צָרִיךְ לְאֵלּוּ הַמַּיִם חֶצְיָנַיִן שֶׁמָּא יִבְיאֵם אֵלָיו. [ה]אֲבָל מֻתָּר לַעֲמֹד בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד אוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְלִשְׁתּוֹת (ז) בְּכַרְמְלִית, אוֹ אִיפְכָּא. (ח) [ו]וְיֵשׁ אֵלּוּ מְפָרְשִׁים דַּחֲפָצִים הַצְּרִיכִים לוֹ הַיְנוּ כֵּלִים נָאִים שֶׁהוּא צָרִיךְ לָהֶם, אֲבָל אִם הֵם כֵּלִים שֶׁאֵינָם נָאִים מֻתָּר לִשְׁתּוֹת בָּהֶם אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הוֹצִיא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ אֶלָּא שֶׁהוֹשִׁיט צַוָּארוֹ לְבַד. [ז]וּשְׁאָר טִלְטוּלִים חוּץ

א מִשְׁנָה עֲרוּכִין צ״ח (ע״ב) וּכְתָנָא קַמָּא. ב שָׁם צ״ט (ע״א) בְּגֶמָרָא אַמַּשְׁנָה דִּלְא יַעֲמֹד וְכוּ׳. ג שָׁם בַּמִּשְׁנָה. ד מִשְׁנָה שָׁם צ״ט (ע״א). ה שָׁם בְּגֶמָרָא וּכְרַבָּא. ו הָרַב הַמַּגִּיד בְּפֶרֶק ט״ו (ה״כ) בְּשֵׁם יֵשׁ מְפָרְשִׁים וְזֶה דַּעַת הָרַמְבַּ״ם שָׁם. ז הָרַב הַמַּגִּיד לְדִבְרֵי הָרַמְבַּ״ם שָׁם.

י תּוֹסָפוֹת (לד. ד״ה ואמאי) וְהַמְּרַדְּכַי בְּפֶרֶק ג׳ דְּעֵרוּבִין (סי׳ תפח).

בֵּאוּר הַגְּרָ״א

עוֹד חֲלִילָה], אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ מִנַּיִן לוֹ, שֶׁאֶשְׁתְּ דְּכֵיוָן שֶׁזֶּה הָאָדָם מוֹלִיךְ כַּמָּה פְּעָמִים פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת חֲרֵי הוּא בִּכְלַל גְּזֵרַת חַז״ל שֶׁאָסְרוּ לְהוֹלִיךְ פָּחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת אִם לֹא לְמִי שֶׁהֶחְשִׁיךְ לוֹ בַּדֶּרֶךְ הַמְבֹאָר בְּסִימָן רס״ו:

ה * וַאֲפִלּוּ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף שֶׁמְּקוֹרוֹ נוֹבַע מִדִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת עֵרוּבִין (לד. ד״ה ואמאי). וְעַיֵּן שָׁם בַּתּוֹסָפוֹת וּבְרָא״ש (פ״ג ס״ד) דְּלִשִׁיטָתָם הוּא הַדִּין דְּאֵין לְהַתִּיר בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת זֶה עוֹקֵר וְזֶה מַנִּיחַ, דְּגַם כֵּן שְׁבוּת חָמוּר הוּא, שֶׁקָּרוֹב לָבוֹא לִידֵי מְלָאכָה דְּאוֹרַיְיתָא. וְהִנֵּה מִדִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת מַשְׁמַע דִּשְׁבוּת שֶׁל פָּחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת חָמוּר מִשְּׁבוּת שֶׁל הוֹצָאָה מִכַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הָרַבִּים, דְּהוֹצָאָה מִכַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הָרַבִּים [וְהוּא הַדִּין לִרְשׁוּת הַיָּחִיד] מוּכָח שָׁם בְּרֹאשׁ״י וְתוֹסָפוֹת דְּמֻתָּר בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת לְעִנְיַן עֵרוּב, וּלְעִנְיַן פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת סְבִירָא לְהוּ לְהַתּוֹסָפוֹת וְסִיעָתָם דְּאָסוּר בִּבְיַן הַשְּׁמָשׁוֹת. וּלְפִי זֶה בְּמָקוֹם דְּמֻתִּירִין פָּחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת אֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים גָּמוּן מִי שֶׁהֶחְשִׁיךְ לוֹ בַּדֶּרֶךְ וְאֵין עִמּוֹ נָכְרִי וְכוּ׳, כָּל שֶׁכֵּן לָנוּ שֶׁיֵּשׁ לְהַתִּיר הוֹצָאָה מִכַּרְמְלִית לְאֵיזֶה רְשׁוּת, וְקָשֶׁה דִּבְסִימָן רס״ו כָּתַב שָׁם הַטּ״ז (ס״ק ד) [וְכֵן אַחֲרוֹנִים וּכְמוֹ שֶׁהָעַתְקְתִּי שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יז)] דְּאֵינוֹ מֻתָּר רַק בְּטִלְטוּל פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת אֲבָל לֹא בְּהוֹצָאָה מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת אֲפִלּוּ לְכַרְמְלִית, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

* וַאֲפִלּוּ בְּכַרְמְלִית. יֵשׁ מַאֲחָרוֹנִים שֶׁמְּפָקְפְּקִין עַל דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בְּזֶה, וּמַה שֶּׁכָּתַב הַטּ״ז (סק״א) דְּהוּא נוֹבֵעַ מִדִּבְרֵי הַכֹּל בּוֹ, בְּאֱמֶת לֹא נִזְכַּר זֶה בְּדִבְרֵי הַכֹּל בּוֹ, דְּהוּא קָאֵי עַל מִי שֶׁאֵינוֹ מַפְסִיק בֵּישִׁיבָה בֵּינְתַיִם דְּהוּא חָשׁוּב לְדִידֵיהּ כְּמְהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת בְּבַת אַחַת, כֵּן כָּתַב הַמַּאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ד) וּנְהַר שָׁלוֹם וּסְבִירָא לְהוּ דְּהָנֵי גְּזֵרָה לְגְזֵרָה. אָכֵן הַטּ״ז אַסְבַּר לָן דִּכְמוֹ דְּמִחְמְרִינַן בְּפָחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת לְעִנְיַן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת מִשּׁוּם דְּהוּא קָרוֹב שֶׁיּוֹצִיא אַרְבַּע אַמּוֹת, כֵּן הוּא הַדִּין לְעִנְיַן כַּרְמְלִית, וּלְפִי זֶה אִם נִסְבֹּר כְּרֹאשׁ״י דִּבְכַרְמְלִית, אֲבָל לְפִי טַעַם הַגְּרָ״א שֶׁהַעְתַּקְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה דְּכָל דָּבָר שֶׁאָסְרוּ מִשּׁוּם שְׁבוּת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים הוּא הַדִּין דְּאָסְרוּ גַּם בְּכַרְמְלִית, מִמֵּילָא גַּם בָּזֶה אָסוּר. וְגַם הַגְּרָ״א הֲבִיא מָקוֹר לִדְבָרָיו מִשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁאָסוּר פָּחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת אַף בְּכַרְמְלִית, וְגַם בְּתַשְׁבֵּ״ץ חֵלֶק ב׳ סִימָן רפ״א כָּתַב בִּפְשִׁיטוּת דְּפָחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת אָסוּר אַף בְּכַרְמְלִית, וְהֵבִיאוֹ בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר. וְעַיֵּן שָׁם עוֹד בְּחִדּוּשָׁיו שֶׁהֵבִיא דְּמַרְשׁ״י שַׁבָּת קכ״ז (ע״א) דִּבּוּר הַמַּתְחִיל וְעִמּוֹ, מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵיהּ דִּבְכַרְמְלִית מֻתָּר בְּפָחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת. אָמְנָם בֶּאֱמֶת אֲפִלּוּ לְרֹאשׁ״י אֵינוֹ מוּכָח אֶלָּא דַּוְקָא לְדָבָר מְצָוֶה, כְּמוֹ שֶׁהָיָה שָׁם בְּמַעֲשֶׂה דְּרַבִּי, עַיֵּן שָׁם, וְאָפְשָׁר דְּרַשׁ״י אָזִיל לְשִׁיטָתוֹ דִּסְבִירָא לֵיהּ (עירובין לד.) דִּבְבַיִן הַשְּׁמָשׁוֹת גַּם כֵּן מֻתָּר בְּפָחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, אֲבָל לְדִבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת וְסִיעָתָם דִּסְבִירָא לְהוּ (שם) דְּאַף בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת אָסוּר בְּפָחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, וְשָׁם אֵירֵי לְעִנְיַן עֵרוּב, דְּקִיְימָא לָן דְּאֵין מְעָרְבִין אֶלָּא לְדָבָר מְצָוֶה, לְכְאוֹרָה מִסְתַּבְּרָא דְּהוּא הַדִּין דְּאָסוּר בְּכָגוֹן זֶה אַף בְּכַרְמְלִית, אֲבָל מֵהַסּוּגְיָא דְּשַׁבָּת קכ״ז (ע״א) מַשְׁמַע דְּשָׁרֵי וְכַנַּ״ל. וְאָפְשָׁר דְּאַף לְדִבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת מִקָּרֵי כַּרְמְלִית בְּפָחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת שְׁבוּת דִּשְׁבוּת, וְשָׁרֵי לְצָרְךְ מְצָוָה, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

נַמִּי יֵשׁ בָּזֶה: (יח) **וַאֲפִלּוּ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת.** אַף דִּלְעִנְיַן פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת הוּא סָפֵקָא דְּרַבָּנָן, וְהַקִּלּוּ בְּכָגוֹן זֶה בְּסִימָן שמ״ב עַיֵּן שָׁם, כֵּיוָן דְּהוּא קָרוֹב לָבוֹא עַל יְדֵי זֶה לִידֵי מְלָאכָה דְּאוֹרַיְיתָא (כ) גְּזוּרוּ בָּהֶם טְפֵי: (יט) **וַאֲפִלּוּ בְּכַרְמְלִית.** הַטַּעַם, דְּאִם נָקֵל בָּזֶה, קָרוֹב הַדָּבָר שֶׁיּוֹלִיךְ אַרְבַּע אַמּוֹת בְּבַת אַחַת [טַ״ז (סק״א)]. וּבְבָאוּר הַגְּרָ״א כָּתַב הַטַּעַם, דְּכָל דָּבָר שֶׁאָסְרוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים מִשּׁוּם שְׁבוּת הוּא הַדִּין שֶׁאָסוּר בְּכַרְמְלִית. וְאִם הוּא בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת גַּם כֵּן, דְּהָנֵי תַּרְתֵּי לְטִיבוּתָא, דַּעַת הַטַּ״ז (שם) וְאַלְיָה רַבָּה (סק״ח) לְהָקֵל בָּזֶה. אַךְ לְפִי הַמְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן שמ״ב (ס״א) דְּלֹא הִתִּירוּ שְׁבוּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת כִּי אִם לְצָרְךְ מִצְוָה, אוֹ בְּמָקוֹם הַדְּחָק, א[אְפָשָׁר דְּהָכָא נַמִּי אֵין לְהָקֵל, אֶלָּא בְּכָגוֹן זֶה:

א (א) **שֶׁאֵינָם צְרִיכִים לוֹ בְּמָקוֹם וְכוּ׳.** וַאֲפִלּוּ הֵם (ב) כֵּלִים נָאִים: (ב) **שֶׁלֹּא יַעֲבִירֵם אַרְבַּע אַמּוֹת.** פֵּרוּשׁ, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹמֵד בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד רַק שֶׁבְּיָדוֹ מוֹלִיךְ חֵפֶץ אַרְבַּע אַמּוֹת מִמָּקוֹם שֶׁהוּא מֻנָּח עַד סוֹף אַרְבַּע אַמּוֹת (ג) בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. וְאִם הֶעֱבִיר (ג) חַיָּב, וַאֲפִלּוּ אִם הִגְבִּיהוֹ (ד) לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, כֵּיוָן שֶׁלְּבַסּוֹף הֱנִיחוֹ עַל הָאָרֶץ: (ג) **לִטֹּל מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד.** הַיְנוּ, שֶׁהַמַּפְתֵּחַ מֻנָּח שָׁם מִכְּבָר, וְנוֹטְלוֹ מִשָּׁם וּפוֹתֵחַ הַדֶּלֶת. וּמִירֵי בְּאֹפֶן שֶׁעַל יְדֵי נְטִילַת הַמַּפְתֵּחַ מִמְּקוֹמוֹ אֵינוֹ עוֹבֵר עַל אִסּוּר הוֹצָאָה, כְּגוֹן שֶׁיֵּשׁ [נָאנָא״ק] מִבַּחוּץ לַבַּיִת וְהַנָּאנָא״ק עָשׂוּי בְּמִחִיצוֹת כְּדֵין רְשׁוּת הַיָּחִיד, אוֹ שֶׁהַמַּפְתֵּחַ תָּחוּב שָׁם בַּמַּעֲוֶול הַקָּבוּעַ בַּדֶּלֶת. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן שמ״ו סָעִיף ג׳ בַּהַגָּ״ה מָה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יט, כח): (ד) **וְלִפְתֹּחַ שָׁם.** וְלֹא חֵישִׁינַן שֶׁיּוֹצִיאֶנּוּ אֻצְלוֹ, דְּלָמָּה יוֹצִיאוֹ כֵּיוָן שֶׁאֵין צָרִיךְ לוֹ מִבַּחוּץ כְּלָל: (ה) **וְכֵן מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (ה) שֶׁעוֹמֵד בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְנוֹטֵל מַפְתֵּחַ הַמֻּנָּח בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וּפוֹתֵחַ שָׁם הַחֲנוּת. וְהִנֵּה יֵשׁ בָּזֶה חִלּוּקֵי דִּינִים וְאֵין כָּאן מְקוֹמוֹ לְהַאֲרִיךְ בָּזֶה, וּכְבָר בֵּאַרְנוּ לְעֵיל בְּסִימָן שמ״ו סָעִיף ג׳ בַּהַגָּ״ה בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק כח): (ו) **שֶׁהוּא צָרִיךְ וְכוּ׳.** וּבֵין שֶׁהַמַּיִם נְתוּנִים בְּכֵלִים נָאִים, (ו) אוֹ אֵינָם נָאִים, וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה (ז) בָּאֳכָלִין וּמַלְבּוּשִׁין, לְפִי שֶׁהֵן חֲפָצִים הַצְּרִיכִין לוֹ בִּמְקוֹמוֹ: (ז) **בְּכַרְמְלִית וְכוּ׳.** דִּבְרֹאשׁוֹת הָרַבִּים גּוּפָא הוּא רַק מִטַּעַם גְּזֵרָה שֶׁמָּא יְבִיאֶנּוּ אֻצְלוֹ, וְלֹא גְּזָרִינַן גְּזֵרָה לְגְזֵרָה: (ח) **וְיֵשׁ מְפָרְשִׁים**

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (ס״ג) מתיר בבין השמשות בכרמלית אפילו לדבר הרשות.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(כ) תּוֹסָפוֹת בְּעֵרוּבִין ל״ד עַמּוּד א׳, וְכֵן דַּעַת הָרַשְׁבָּ״א (ש״ה יט קמג) הוּבָא בְּהָרַב הַמַּגִּיד פֶּרֶק ו׳ מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (הל׳ ח״ט). וְעַיֵּן בְּבָאוּר הַגְּרָ״א שֶׁהֵבִיא דְּדַעַת רַשׁ״י לְהָרְיָא בְּדֶרֶךְ ל״ג (ע״ב) [אַף דִּלְשׁוֹן אֶחָד דְּרַשׁ״י מַשְׁמַע דְּגַם הוּא סְבִירָא לֵיהּ כְּהַתּוֹסָפוֹת], וּבְאוֹר זְרוֹעַ (ח״כ סי׳ קלד ד״ה מתני׳ נתנו) הֶעְתִּיק גַּם כֵּן דִּבְרֵי רַשׁ״י לְהָקֵל, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּהַמְחַבֵּר סָתַם לְהַחְמִיר אֵין כְּדַאי לְהָקֵל בָּזֶה, וּבְפָרָט שֶׁגַּם הָרֹא״שׁ סְבִירָא לֵיהּ שָׁם בְּעֵרוּבִין (פ״ג ס״ד) כְּהַתּוֹסָפוֹת, עַיֵּן שָׁם, אַחַר כָּךְ מָצָאתִי שֶׁגַּם

(ל) רַשׁ״י (עירובין צח: ד״ה עבודת) וְתוֹסָפוֹת (ח: ד״ה לימא) וּמַגִּיד מִשְׁנָה בְּפֶרֶק י״ב הֲלָכָה י״ד: (מ) רַשׁ״י (עירובין לג: ד״ה עבודת): (נ) עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (ג ח רלו״ל): (ס) עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (ג ח רלח): (ע) שָׁם, וְהוּבָא בַּאֲחַרוֹנִים:

בְּמָרְדְּכַי (שם סי׳ תפז) הֶעְתִּיק לְדִינָא דִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת:

(ג) עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (ג ח לוד״ל): (ד) טַ״ז (סק״א). **וַאֲפִלּוּ בִּכְרְמְלִית אָסוּר אַרְבַּע אַמּוֹת** [פְּרִי מְגַדִּים (משׁ״ז סק״א)], וּבְפָרָט לְפִי מַאי דְּפָסְקִינַן כְּרָבָא דִּבְרֹאשׁוֹת הָרַבִּים חַיָּב: (ג) רַאֲבַ״ד (שבת פ״ב ה״ד) וּמַגִּיד מִשְׁנָה (שם) וְהָרִיטְבָּ״א (עירובין לג.): (ז) רַשׁ״י (שבת ט. ד״ה דרך) וְהָרַמְבַּ״ם (פ״ב ה״ד) וְתוֹסָפוֹת (ח: ד״ה לימא) וּמַגִּיד מִשְׁנָה בְּפֶרֶק י״ב הֲלָכָה י״ד:

מִשְׁתַּיָּה אֲפִלּוּ כֵּלִים נָאִים מֵתָר לְטַלְטֵל, שֶׁלֹּא גָּזְרוּ אֶלָּא בִּכְלִים נָאִים וּבְשׁוֹתָה בָּהֶם, שֶׁהוּא מְקָרְבָן לְפִיו: ב [ח]לֹא יַעֲמֹד אָדָם בִּרְשׁוּת הָרַבִּים (ג) (ט) * וַיַּשְׁתִּין אוֹ יָרַק * בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד (י) [ט]אוֹ בִּכַּרְמְלִית, אוֹ אִיפְכָּא, אֲפִלּוּ אִם הוֹצִיא (יא) פִּיו וְאַמָּתוֹ לַחוּץ: ג * רַקּוֹ שֶׁנִּתְלַשׁ בְּפִיו (יב) וּמוּכָן לְזָרְקוֹ, (יג) [כ]יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר (יד) שֶׁלֹּא יֵלֵךְ אַרְבַּע אַמּוֹת *בִּרְשׁוּת הָרַבִּים עַד שֶׁיָּרֹק:

שנא דִּין הַמּוֹשִׁיט יָדוֹ לְצָנוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים לִשְׁתּוֹת. וּכוֹ סָעִיף אֶחָד:

א [א]לֹא יַעֲמֹד אָדָם בִּרְשׁוּת הָרַבִּים (א) וְיַחֲבֵר יָדוֹ (ב) לְמַזְחִילָה, שֶׁהוּא צָנוֹר אֶרֶךְ מַנָּח לְאֹרֶךְ הַגַּג (ג) * בְּתוֹךְ (ד) שְׁלֹשָׁה טְפָחִים סָמוּךְ לַגַּג, וּלְקַבֵּל הַמַּיִם מִמֶּנָּה, שֶׁכֵּיוָן שֶׁהוּא בְּתוֹךְ שְׁלֹשָׁה סָמוּךְ לַגַּג חָשׁוּב כְּגַג וְאָסוּר, בֵּין אִם הוּא לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה * אוֹ לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה. אֲבָל מֵתָּר לְקַלֵּט (ד) מִן הָאֲוִיר, אֲפִלּוּ אִם יָדוֹ (ה) * תּוֹךְ שְׁלֹשָׁה לַמַּזְחִילָה. (ו) [ב]הָיְתָה מַזְחִילָה בּוֹלֶטֶת (ג) שְׁלֹשָׁה מִן הַגַּג, וְכֵן סְתָם צָנוֹר שֶׁבּוֹלֵט שְׁלֹשָׁה, (ז) יָכוֹל לְחַבֵּר יָדוֹ.

ח מִשְׁנָה שָׁם צ״ט (ע״א). ט הָרַא״שׁ בְּפֶרֶק ו׳ דְּשַׁבָּת (סי׳ יג) לְכַלֵּי עַלְמָא. י שָׁם בַּגְּיָא וְלֹא נִפְשְׁטָא וְכָתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת שָׁם בְּעֲרוּבִין צ״ג דְּאָסוּר לְהוֹצִיא. כ וְכָרְבִי יְהוּדָה בַּמִּשְׁנָה שָׁם דְּמַשְׁמַע דְּלֹא פְּלִיג תַּנָּא קַמָּא אַהָא.

א מִשְׁנָה בְּעֲרוּבִין צ״ט (ע״ב) וּבְגְמָרָא שָׁם וּכְשִׁיטַת רַשׁ״י, ב שָׁם פְּשׁוּט בַּגְּמָרָא. טוּר.

בַּאֵר הֵיטֵב

ב (ג) **וַיַּשְׁתִּין.** וְאִם הִשְׁתִּין אוֹ רָק, חַיָּב, דְּמַחֲשַׁבְתּוֹ מְשַׁוֵּי לֵיהּ מָקוֹם. וְהוּא הַדִּין לְזוֹרֵק בְּפִי הַכְּבָשָׁן אוֹ בְּפִי הַכֶּלֶב. מָגֵן אַבְרָהָם:

א (ד) **שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.** פֵּרוּשׁ, הַמַּזְחִילָה מַנַּחַת סָמוּךְ לַגַּג תּוֹךְ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, וְאָמְרִינַן לְבוּד. וְשָׁם גַּג עַל זֶה, וְהָוֵי כְּמוֹצִיא מִגַּג לִרְשׁוּת הָרַבִּים, אֲבָל מֵתָּר לְקַלֵּט מִן הָאֲוִיר אֲפִלּוּ יָדוֹ תּוֹךְ שְׁלֹשָׁה לַמַּזְחִילָה, וְלֹא שַׁיָּךְ בָּזֶה לְבוּד, דְּהָא עַל כָּל פָּנִים אֵינוֹ מוֹצִיא מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד וְעַיִן ט״ז (סק״א): (ג) **שְׁלֹשָׁה מִן הַגַּג.** לֹא חֲשִׁיב כְּגַג:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְכוּ׳. וְהָעִקָּר כִּסְבָרָא רִאשׁוֹנָה [אֲלִיָּה רַבָּה (סק״ג)]: ב (ט) **וַיַּשְׁתִּין אוֹ יָרַק וְכוּ׳.** דְּמָה שְׁמּוֹצִיא הַשְׁתָּן אוֹ הָרֹק מִגּוּפוֹ זֶה מִקְרֵי עֲקִירָה. וְאִם הִשְׁתִּין אוֹ רָק חַיָּב חַטָּאת, דְּמַחְשַׁבְתּוֹ שֶׁהוּא צָרִיךְ לָזֶה מַשְׁוֵי לֵיהּ מָקוֹם, וְהָוֵי כְּאִלּוּ עָקַר מִמָּקוֹם שֶׁהוּא אַרְבָּעָה טְפָחִים [גְּמָרָא (עירובין צט.)]: (י) **אוֹ בִּכַּרְמְלִית.** דְּכֵיוָן דְּמֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת הוּא אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא, מִמֵּילָא בְּכַרְמְלִית נַמִּי אָסוּר עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן. וְהוּא הַדִּין אִם הִשְׁתִּין אוֹ רָק בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ בְּכַרְמְלִית בִּרְחוֹק אַרְבַּע אַמּוֹת [אֲלִיָּה רַבָּה (סק״ד)]: (יא) **פִּיו וְאַמָּתוֹ לַחוּץ.** דְּלֹא אָזְלִינַן בָּתַר מְקוֹם יְצִיאַת הַשֶּׁתֶן, (מ) אֶלָּא בָּתַר מָקוֹם שֶׁהַשֶּׁתֶן נֶעֱקָר מִמֶּנּוּ וְהוּא הַגּוּף הָעוֹמֵד בִּרְשׁוּת אַחֶר, וּבְפִיו נַמִּי שְׁדִינַן לֵיהּ (ט) בָּתַר הַגּוּף שֶׁעוֹמֵד בִּרְשׁוּת אַחֶר, וְהָוֵי כְּאִלּוּ הוֹצִיא מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת. וְהֵנָּה מִלְּשׁוֹן הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ מַשְׁמַע דִּבְכַרְמְלִית נַמִּי אָסוּר אֲפִלּוּ כְּשֶׁהוֹצִיא פִּיו וְאַמָּתוֹ לַחוּץ, אָמְנָם בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א כָּתַב דְּכֵיוָן דְּזֶה הַדִּין דְּאָסְרִינַן מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת דְּאוֹרַיְתָא הוּא רַק מִסַּעַם סְפֵקָא, דְּאֵסִיק הַגְּמָרָא בְּתִיקוּ, [א]יֵשׁ לָנוּ לְהָקֵל בָּזֶה בִּכַרְמְלִית, דְּהוּא סְפֵקָא דְּרַבָּנָן, וּכְעַיִן שֶׁפָּסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בִּכְעַיִן זֶה לְעִיל בְּסִימָן ש״ג סָעִיף כ״ג עַיֵּן שָׁם: ג (יב) **וּמוּכָן לְזָרְקוֹ.** עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ה) שֶׁכָּתַב דְּדַוְקָא (י) כְּשֶׁכְּבָר נִתְהַפֵּךְ הָרֹק בְּפִיו וְעוֹמֵד לָצֵאת: (יג) **יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר וְכוּ׳.** אַף עַל גַּב דְּהַמְחַבֵּר כָּתַב יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר, אֵין לָזוּז מִזֶּה, שֶׁכֵּן דַּעַת כַּמָּה רִאשׁוֹנִים [אֲלִיָּה רַבָּה (שם) עַיֵּן שָׁם]: (יד) **שֶׁלֹּא יֵלֵךְ אַרְבַּע אַמּוֹת.** וְהוּא הַדִּין שֶׁלֹּא יֵלֵךְ אֶז מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת עַד שֶׁיָּרֹק. וְהַטַּעַם בְּכָל זֶה, כֵּיוָן (יא) דִּלְמַשְׁדֵּיהּ קָאֵי מַשְׁאוּי הוּא:

א (א) **וְיַחֲבֵר יָדוֹ.** וְהוּא הַדִּין (ב) פִּיו אוֹ כֵּלִי: (ב) **לְמַזְחִילָה.** וְכָל שֶׁכֵּן לְקַלֵּט מַיִם (ג) מֵעַל גַּבֵּי הַכֶּתֶל דְּאָסוּר: (ג) **בְּתוֹךְ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.** פֵּרוּשׁ, הַמַּזְחִילָה מֻנַּחַת סָמוּךְ לַגַּג תּוֹךְ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, וְאָמְרִינַן לְבוּד וְשָׁם גַּג עַל זֶה, וְהָוֵי כְּמוֹצִיא מִן הַגַּג לִרְשׁוּת הָרַבִּים, (ד) **מִן הָאֲוִיר.** אֶת הַמַּיִם הַיּוֹרְדִין מִן הַמַּזְחִילָה אוֹ מִן הַגַּג, דַּאֲוִיר שֶׁלְּמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה מְקוֹם פְּטוּר הוּא, וְאִם הוּא לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה הֲוֵי רְשׁוּת הָרַבִּים וְיָדוֹ הֲלֹא גַּם כֵּן בִּרְשׁוּת הָרַבִּים הִיא: (ה) **תּוֹךְ שְׁלֹשָׁה לַמַּזְחִילָה.** דְּלֹא (ד) אָמְרִינַן בָּזֶה לְבוּד וְגַם (ה) דְּלֹא הֲוֵי עֲקִירָה מִמָּקוֹם אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה: (ו) **הָיְתָה מַזְחִילָה וְכוּ׳.** מַזְחִילָה נִקְרָא הַצָּנוֹר הַמֻּנָּח לְאֹרֶךְ הַגַּג, וְצָנוֹר נִקְרָא כְּשֶׁהוּא עוֹמֵד בְּצַד אֶחָד מִן הַגַּג, וְסָתָמוֹ בּוֹלֵט לְהַלָּן הַרְבֵּה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְּלוּ הַמַּיִם עַל הַכֶּתֶל: (ז) **יָכוֹל לְחַבֵּר יָדוֹ.**

בֵּאוּר הֲלָכָה

ב * **וַיַּשְׁתִּין אוֹ יָרַק וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה. **וְהוּא הַדִּין אִם זָרַק בְּפִי הַכִּבְשָׁן כְּדֵי לִשְׂרַף אוֹ בְּפִי הַכֶּלֶב לְאָכְלוֹ, מַחֲשַׁבְתּוֹ מְשַׁוֵּי לֵיהּ מָקוֹם אַרְבָּעָה טְפָחִים,** וְחַיָּב. **אֲבָל זָרַק עַל הַמַּקְלוֹת אוֹ עַל שׁוּם דָּבָר, אֲפִלּוּ בְּמִתְכַּוֵּן שֶׁיִּפֹּל עַל הַמָּקוֹם הַהוּא לֹא נֶחְשַׁב עַל יְדֵי זֶה לִמְקוֹם אַרְבָּעָה טְפָחִים** [תּוֹסָפוֹת (עירובין צט. ד״ה מחשבתו)]:

* **בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְכוּ׳. וְהוּא הַדִּין אִם עָמַד בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וּמַשְׁתִּין וּמִתְגַּלְגְּלִין וְיוֹרְדִין לִרְשׁוּת הָרַבִּים, וְכֵן כְּשֶׁמַּשְׁתִּין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וּמִתְגַּלְגְּלִין וְיוֹרְדִין לִרְשׁוּת הַיָּחִיד, גַּם כֵּן אָסוּר. אָמְנָם אִם מִתְגַּלְגְּלִין לְכַרְמְלִית, מַתָּר,** שֶׁלֹּא גָּזְרוּ כֹּחוֹ בְּכַרְמְלִית [אֲלִיָּה רַבָּה (סק״ד כתב) בְּשֵׁם הָרִיאַ״ז (שלטי גיבורים עירובין לכ. אות ה)]:

ג * **רַקּוֹ וְכוּ׳ וּמוּכָן וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יב) דְּדַוְקָא בְּהֹפֶךְ. וְאִפְשָׁר שֶׁזֶּהוּ גַּם כֵּן כַּוָּנַת הַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ בְּמַה שֶׁכָּתְבוּ וּמוּכָן לְזָרְקוֹ:

* **בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. מִסְתַּפְקָנָא, אִם מִדְּאוֹרַיְתָא הוּא, אוֹ מִדְּרַבָּנָן** שֶׁהֵם אָמְרוּ שֶׁהוּא דּוּמְיָא דְּנוֹשֵׂא מַשָּׂא בְּשַׁבָּת, **וְנִפְקָא מִנַּהּ לְעִנְיַן שֶׁנִּגְזַר דָּבָר זֶה גַּם בְּכַרְמְלִית.** אוּלָם, מִדְּקָאָמַר רַבִּי יְהוּדָה אַף רַקּוֹ וְכוּ׳ מַשְׁמַע דְּהוּא מוֹסִיף אַתַּנָּא קַמָּא, דְּלֹא מִבָּעֵי לְזוֹרֵק הָרֹק מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת דְּאָסוּר, אֶלָּא אֲפִלּוּ מִקֹּדֶם שֶׁהוֹצִיא פִּיו וְאַמָּתוֹ לַחוּץ, אָמְנָם בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א כָּתַב דְּכֵיוָן דְּזֶה הַדִּין דְּאָסְרִינַן מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת דְּאוֹרַיְתָא הוּא רַק מִסַּעַם סְפֵקָא, דְּאֵסִיק הַגְּמָרָא בְּתִיקוּ, [א]יֵשׁ לָנוּ לְהָקֵל בָּזֶה בִּכַרְמְלִית, דְּהוּא סְפֵקָא דְּרַבָּנָן, וּכְעַיִן שֶׁפָּסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בִּכְעַיִן זֶה לְעִיל בְּסִימָן ש״ג סָעִיף כ״ג עַיֵּן שָׁם: **וְסוֹבְרִין דְּאַף בִּרְשׁוּת הָרַבִּים מֻתָּר [עַיֵּן בֵּית יוֹסֵף],** יֵשׁ לִסְמֹךְ אֲשִׁיטָתָם לְעִנְיַן כַּרְמְלִית, **וְכֵן מְצַדֵּד הַגְּרָ״ז** (ס״ד), **וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּאֵין לְהָקֵל בָּזֶה רַק בְּדָבָר שֶׁהוּא לְכֵלֵי עַלְמָא כַּרְמְלִית, כְּגוֹן בְּקֵעָה וְקַרְפֵּף, אֲבָל לֹא בִּרְשׁוּת הָרַבִּים שֶׁלָּנוּ דִּלְכָמָּה פּוֹסְקִים הוּא רְשׁוּת הָרַבִּים דְּאוֹרַיְתָא:**

א * **בְּתוֹךְ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ג) דְּהָוֵי כְּמוֹצִיא מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים. **וְעַיֵּן בֵּית יוֹסֵף שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ם** (שבת פט״ו ה״ג) **דְּמִכָּל מָקוֹם לֵית בָּזֶה רַק אִסּוּרָא וְלֹא חִיּוּבָא, דְּהָא אֵין הַמַּיִם נָחוּ שָׁם, דְּנִזְחָלִין וְהוֹלְכִין, וּלְרַשַׁ״י יֵשׁ בָּזֶה אִסּוּרָא דְּאוֹרַיְתָא. וְעַיֵּן בִּכְנֶגְדִּי יָשָׁע שֶׁמְּפַקְפֵּק בָּזֶה, וְדַעְתּוֹ דְּגַם לְרַשַׁ״י לֵית חִיּוּב חַטָּאת בָּזֶה:**

* **אוֹ לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה.** וְאַף שֶׁלְּדַעַת הָרַמְבַּ״ם מֻתָּר לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה, לֹא הֵבִיא הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דַּעְתּוֹ, שֶׁדַּעַת רַשַׁ״י (עירובין צט: ד״ה קולט) וְהַתּוֹסָפוֹת (שם ד״ה קולט) וְהָרַא״שׁ (שם פ״י ס״ז) וְהָרַשְׁבָּ״א (שם ד״ה ה״ג) וְהָרִיטְבָּ״א (שם ד״ה מתני׳) לְהַחְמִיר בָּזֶה:

* **תּוֹךְ שְׁלֹשָׁה לַמַּזְחִילָה. עַיֵּן בְּט״ז** (סק״א) **שֶׁהֵבִיא דַּעַת רַבֵּנוּ יְהוֹנָתָן** (עירובין לג. ד״ה ומן וכו׳ ודייקינן וכו׳) **דְּאָסוּר בָּזֶה, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א שֶׁהֵבִיא מִקּוֹר לְדִבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ מִגְּרֶסֶת רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל** (עירובין צט.), **וְגַם מָצָאתִי בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ** (ג ה קעד) **וְרִיטְבָּ״א** (שם ד״ה מתני׳): (ז) **לְבוּשׁ** (ס״א): (ס) **כֵּן מַשְׁמַע מִטּ״ז** (סק״א) **לְפִי מַה שֶׁבֵּאַר הַפְּרִי מְגַדִּים** (משׁ״ז סק״א) **דְּבָרָיו, וְדָחוּק קָצָת, דְּלָהֲוֵי עַל כָּל פָּנִים אִסּוּר בָּזֶה לְפִי טַעַם זֶה:**

ב (ס) **גְּמָרָא** (עירובין צט.): (ע) **פּוֹסְקִים:** ג (י) **וּבְכִיחוּ [הֵינוּ לַחָה הַיּוֹצֵאת מִן הַגּוּף מֵאָדָם שֶׁאֵינוֹ בָּרִיא], אַף עַל גַּב דְּלֹא נִתְהַפֵּךְ נַמִּי אָסוּר** [פְּרִי מְגַדִּים (משׁ״ז סק״א)]: **(יַ) רַשַׁ״י** (שם ד״ה היפך):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (ס״ג) אסר גם בכרמלית.

עוֹז וְהָדָר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah